Suomen luonnonsuojeluliitto

23.2.2017
Otto Bruun, suojeluasiantuntija
Suomen luonnonsuojeluliitto

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

ASIA: U 10/2017 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta kommentoida käsiteltävää U-kirjettä ja lausumme siitä seuraavaa:

Yhteenveto

Marraskuussa 2016 Euroopan komissio ehdotti energiatehokkuusdirektiivin tarkistamista, ja sen osana EU:lle 30 prosentin sitovaa energiatehokkuustavoitetta vuodelle 2030. Suomen luonnonsuojeluliiton mukaan energiansäästö ja -tehokkuus ovat keskeisiä keinoja siirtymässä kestävään energiajärjestelmään ja Pariisin sopimuksen päästövähennyksiin[1]. Energiatehokkuuden edistämiseksi kannatamme:

- komission tavoitetta energiatehokkuustavoitteen nostamisesta (27 % → 30 %). Kannatamme vähintään 40 %:n energiatehokkuustavoitetta EU:ssa, joka toisi lukuisia eri kansantaloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä hyötyjä
- sitovan EU-laajuisen energiatehokkuuden tavoitteen asettamista, sekä mahdollisimman ohjaavaa kansallista tavoitetta
- energiasäästövelvoitteen laskentasääntöjen täydentämistä ja joustokeinojen vähentämistä

Energiatehokkuustavoite ja sen sitovuus

Luonnonsuojeluliitto kannattaa vähintään 40 prosentin sitovaa energiatehokkuustavoitetta EU:lle. Päästökaupan hintaohjaus näyttää Euroopan parlamentin äänestystulosten perusteella säilyvän heikkona koko seuraavan vuosikymmenen[2]. Siten Suomen kannassa esitetty huoli päällekkäisten ohjausjärjestelmien ongelmasta on ylimitoitettu. Päästökauppa ei ohjaa Euroopan taloutta vähähiiliseksi ja sitä vaivaa jokatapauksessa krooninen päästöyksiköiden ylijäämä. Energiatehokkuustavoite edistää päästökaupasta riippumatta energiansäästöä ja kestävämpiä käytäntöjä. Parhaassa tapauksessa ns. ”päällekkäisten järjestelmien” tuottama ylijäämä poistettaisiin päästökaupan piiristä mitätöimällä päästöyksiköitä.

Komission vaikutusarviossa arvioitiin korkeampien energiatehokkuustavoitteiden vaikutuksia taloudellisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Esitettyjen korkeampien energiatehokkuustavoitteiden

1 http://www.sll.fi/mita-me-teemme/ilmasto/ilmasto_energia_tavoitteemme
2 https://sandbag.org.uk/2017/02/21/ets-reform-boost-cement-subsidy/

yhteiskunnallisia ja sosiaalisia hyötyjä on arvioitu taulukossa 1 alla. Niiden valossa voi arvioida että itse asiassa 40 % tavoite on monella tavalla kustannustehokas. Myös VTT on vuonna 2014 arvioinut että tehokasta energiansäästöpotentiaalia on toistaiseksi toteutunutta enemmän[3]. Ei ole selvää että U-kirjeen vaatimus toimien kustannustehokkuudesta tukee U-kirjeen varauksellisia johtopäätöksiä direktiivin suhteen.

Taulukko 1: Korkeampien energiatehokkuustavoitteiden hyödyt EU:ssa[4]

Energiatehokkuustavoite	**30 %**	**33 %**	**35 %**	**40 %**
Kaasun tuonnin väheneminen	12 %	23 %	29 %	41 %
Työpaikkojen lisääntyminen	0,39 %	1,45 %	2,08 %	4,08 %
Säästöt fossiilisten polttoaineiden tuontikuluista 2021-2030 (mrd euroa)	69,6	147,3	199,3	287,5
Kustannusten väheneminen saasteiden hallinnasta ja terveyshaitoista (mrd/vuosi)	4,5-8,3	15,2-28,4	19,9-36,6	30,4-55,9
Kasvihuonepäästövähennykset yhteensä (% suhteessa vuoteen 1990)	41 %	43 %	44 %	47 %

Energiasäästövelvoite

Energiatehokkuusdirektiivin alainen energiansäästövelvoite (artikla 7) on eräs parhaiten Euroopan tasolla toimineista energia-alan instrumenteista[5]. Energiansäästövelvoitteen tavoitteena on 1,5 prosentin energiansäästö loppuenergian kulutuksesta joka vuosi, ja esityksessä tarjotaan useita eri keinoja jäsenmaille tavoitteen saavuttamiseksi. Tutkimusten mukaan erilaisten porsaanreikien vuoksi jäsenmaiden tavoite on kuitenkin vain puolet energiansäästövelvoitteen tavoitteesta, siis 0,75 %.[6]

Luonnonsuojeluliiton mukaan komission esityksestä puuttuu useita tärkeitä keinoja, jotka edistäisivät energiansäästövelvoitteen toimeenpanoa:

- liikennesektorin energiankäyttö tulisi ottaa huomioon energian kokonaiskulutusta laskettaessa (artikla 7.1.)
- joustavuuden sallimat porsaanreiät tulisi poistaa (artikla 7.2.)

Lisätietoja:
Otto Bruun

3 http://www.vtt.fi/inf/pdf/technology/2014/T180.pdf
4 Taulukon tiedot on otettu suoraan Komission vaikutusarviosta (Commission's Impact Assessment), joka on esitetty Energiatehokkuusdirektiviin tarkistuksen yhteydessä
5 https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/technical_memo_energyefficiency.pdf
6 Rosenow, J., Leguijt, C., Pato, Z., Fawcett, T., Eyre, N. (2016): An ex-ante evaluation of the EU Energy Efficiency Directive - Article 7. Economics of Energy & Environmental Policy 5(2), p. 45-63